

Arrest

nr. 348 517 van 11 juni 2026
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat D. GEENS
Lange Lozanastraat 24
2018 ANTWERPEN

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE IVde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van "*Palestina afkomstig*" te zijn, op 3 maart 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 25 februari 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 19 mei 2025 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 12 juni 2025.

Gelet op arrest met nummer 334 845 van 23 oktober 2025 waarbij de debatten worden heropend en de behandeling van de zaak *sine die* wordt uitgesteld.

Gelet op de beschikking van 13 april 2026 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 30 april 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken K. POLLET.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat M. KALIN *loco* advocaat D. GEENS, en van attaché S. COSYNS, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

De bestreden beslissing luidt als volgt:

"A. Feitenrelaas

U bent geboren in Beni Suhaila in Gaza en bent Palestijn. U bent bij UNRWA geregistreerd als vluchteling en ontving eveneens bijstand. U bent ongehuwd en heeft geen kinderen.

U verklaarde uit Gaza te zijn vertrokken op 17.07.2019. Uw broer en moeder vertrokken ongeveer een maand na u. U verbleef een tweetal maanden in Turkije en ondernam verschillende pogingen naar Griekenland te reizen. U slaagde er uiteindelijk in op 19.09.2019 om samen met uw moeder en uw broer Griekenland te bereiken. U bleef ongeveer drie en half jaar in Griekenland. Waarvan een jaar in totaal op Kos, in een centrum. Dan ging u naar Athene voor een zestal maanden. Hier werden jullie ook opgevangen. Daarna bleef u nog voor één jaar en acht maanden in Thessaloniki. Hier mochten jullie niet in het centrum verblijven, dus bleven jullie in een tent naast het centrum.

Uw moeder had last van gezondheidsproblemen. U stelde dat ze niet de nodige zorgen kreeg die ze behoeftte. Haar suikerpeil was torenhoog. Uiteindelijk werd ze in het ziekenhuis opgenomen, maar ze overleed.

U vertrok in Griekenland op 04.06.2023 en kwam dezelfde dag aan in België.

Uw broer S. is erkend vluchteling in België (O.V. nummer [...]). Ook uw broer M. (O.V. nummer [...]) is sinds zeven maanden in België en deed hier een verzoek om internationale bescherming, dat nog hangende is.

U stelde tegenover de Belgische autoriteiten niet te kunnen terugkeren naar Gaza omwille van problemen met Hamas.

Voor wat betreft Griekenland gaf u aan niet te kunnen terugkeren omdat u in Griekenland psychische problemen heeft gekregen na de dood van moeder en omwille van de algemene levensomstandigheden.

Ter staving van uw verzoek om internationale bescherming legde u de volgende documenten neer: een kopie van de eerste pagina van uw paspoort, een kopie van uw UNRWA kaart, de Griekse medische verslagen van uw moeder, twee kopieën van attesten van uw psychologische opvolging in België, een kopie van uw medisch rapport in België, kopieën van identiteitsdocumenten van familieleden en foto's en kopieën van medische attesten van gewonde familieleden in Gaza.

U bezorgde na het interview via uw advocaat nog de volgende stukken: kopie van een kaartje vervolgspraak psycholoog, kopie van een psychologisch rapport, kopie van bewijs van UNRWA, kopie ziekteverzekering, kopie familiekaart UNRWA, een kopie van een schoolattest van 2010.

B. Motivering

Vooreerst moet worden opgemerkt dat het Commissariaat-generaal op grond van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, van oordeel is dat er in uw hoofd bepaalde bijzondere procedurele noden kunnen worden aangenomen.

U haalde aan dat u psychologisch gezien niet in de beste staat bent (CGVS, p. 2-4). Dit omwille van de actuele situatie in Gaza en dat u instaat voor het onderhoud van uw familie. U ervaart veel stress. Daarenboven overleed uw moeder in Griekenland op 17.05.2021. U kampt met psychologische problemen sinds uw aankomst in Griekenland. U bent sedert één jaar in behandeling bij een psycholoog in België. U verklaarde één sessie per maand te hebben. U verklaarde bovendien ook vergeetachtig te zijn (CGVS, p. 5).

U legde in dit kader een psychologisch attest neer daterende van 04.12.2023 en één van 12.02.2024. Hieruit blijkt dat u door een psycholoog werd opgevolgd van 04.12.2023 tot 12.02.2024 en dat u destijds leed aan symptomen van PTSD. Er valt te lezen dat u zelf aanhaalt last te hebben van geheugenproblemen, dit is niet objectief gestaafd. Verder vertoonde u ook symptomen van een matige depressie.

In de kopie van uw medisch dossier van Samusocial valt te lezen dat u op 04.09.2024 een laatste keer naar de psycholoog ging. U werd voor de rest van het jaar 2024 niet meer opgevolgd. Na het interview bezorgde u een nieuw attest van een andere psycholoog (d.d. 14.01.2025). Hierin valt te lezen dat u kenmerken vertoont van depressie en trauma.

Om hier op passende wijze aan tegemoet te komen, werden er u steunmaatregelen verleend in het kader van de behandeling van uw verzoek door het Commissariaat-generaal, en werd wanneer u vroeg om een pauze een pauze voorzien. Na de pauze werd u gevraagd of u het zag zitten om het gehoor verder te zetten en u antwoordde hierop bevestigd. Op het einde van het gehoord kreeg u ook de kans om bepaalde zaken toe te voegen indien u dat wenste. Op geen enkel moment gaf u aan niet meer in staat te zijn het interview verder te zetten of te willen stopzetten (CGVS, p. 9, 19, 20 en 25).

Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn, met name informatie bekomen van Griekenland (zie blauwe map), blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist. U vroeg om internationale bescherming op 23.01.2020 en verkreeg uw verblijfskaart op 20.08.2020 (zie blauwe map).

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een “bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid” moet worden bereikt, wat slechts het geval is “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid” [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén “zeer verregaande materiële deprivatie” teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen

bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigten [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; en Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op [Ambtsbericht](#)).

Echter, de commissaris-generaal is van oordeel dat deze informatie **niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.** Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Er is een vermoeden van frauduleuze verklaringen over een aantal essentiële elementen in uw relaas:

- Wat betreft uw vertrek uit Gaza, stelde u dat u op 17.07.2019 vertrok. Een maand later vervoegde uw moederen uw broer u in Turkije (CGVS, p. 11). U verklaarde een tweetal maanden in Turkije te zijn verbleven (CGVS, p. 13). Echter verklaarde uw broer, S., dat u een jaar eerder vertrok dan hem (zie administratief dossier (NPO S., p. 4). U hiermee geconfronteerd stelde u dat uw broer fout was. U herhaalde dat u in 2019 Gaza verliet (CGVS, p. 11). Hoe dan ook legde u geen enkel bewijs neer dat uw verblijf in Gaza tot 2019 of uw vertrek op 17.07.2019 zou kunnen staven. U blijft eveneens in gebreke door geen originele identiteitsdocumenten, zoals uw paspoort, neer te leggen waaruit uw reisroute zou kunnen worden afgeleid (CGVS, p. 11).

- Wat betreft uw verblijfsduur in Griekenland stelde u ongeveer drie en half jaar in Griekenland verbleven te hebben. U verklaarde rechtstreeks van Griekenland naar België gereisd te zijn op 04.06.2023 (CGVS, p. 13). Dit strookt wederom niet met de verklaringen van uw broer. Hij verklaarde dat u naar uw broer, M., ging die in Zweden woont (NPO S., p. 4). U hiermee geconfronteerd, ontkende u. Er werd u gevraagd naar bewijs van uw verblijf en vertrek in Griekenland tot juni 2023, zoals bijvoorbeeld de vliegtickets waar u mee reisde, doch bleef u hiertoe in gebreke deze te verschaffen. U verklaarde dat uw broer het verschil niet zou weten tussen Zweden en Griekenland. Dit ontbeert alle logica. Hij bleef immers achter in Griekenland voor zeven maanden na uw vertrek in afwachting tot de komst van zijn vrouw, terwijl u naar uw broer in Zweden ging, zo verklaarde hij (NPO S., p. 5 en CGVS, p. 13-14). Bijgevolg wordt er geen enkel geloof gehecht aan de bewering dat u voor drie en half jaar in Griekenland verbleef.

- Wat betreft uw verblijfsplaatsen en levensomstandigheden in Griekenland verklaarde u voor een jaar en acht maanden in Thessaloniki te zijn verbleven. Hier werden jullie geweigerd door het opvangcentrum. Jullie zetten een tent op naast het vluchtelingenkamp en probeerde zo hulpmiddelen te verkrijgen (CGVS, p. 16). Echter verklaarde uw broer dat jullie vier à vijf maanden in het centrum in Thessaloniki werden opgevangen waar iedereen covid kreeg, inclusief hijzelf, u en uw moeder (NPO S., p. 6). Jullie verbleven in een caravan (NPO S., p. 7). U broer maakt geen gewag van het feit dat jullie naast het centrum bleven. Bovendien blijkt uit het Griekse document dat u neerlegde dat uw moeder wel degelijk covid kreeg en dit één van haar doodsoorzaken was. U laat na hier gewag van te maken (CGVS, p. 19). Bovendien staat ook in het medisch attest een permanent adres vermeld waar jullie zouden verblijven (zie administratief dossier). Dit alles strookt wederom niet met de verklaringen die u aflegde en bijgevolg kan hier dan ook geen enkel geloof aan worden gehecht.

- Wat betreft de afgeleverde Griekse documenten, stelde u enkel een verblijfsvergunning bekomen te hebben (CGVS, p. 15). U verklaarde dat u met uw Palestijns paspoort en uw Griekse verblijfskaart reisde. Echter blijkt uit de informatie voorhanden dat u weldegelijk een Griekse reispas verkreeg, dit met een geldigheidsdatum van 26.10.2020 tot 25.10.2025 (zie info blauwe map).

U verhindert door bovenstaande vaststellingen dat het Commissariaat-generaal een zicht heeft op uw reële situatie en levensomstandigheden in geval van terugkeer naar Griekenland. Daarenboven komt dit uw algehele geloofwaardigheid niet ten goede.

Waar uit elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als verzoeker om internationale bescherming in Griekenland, dus vooraleer u er internationale bescherming werd verleend, geconfronteerd werd met een beperkte aanvaarding met derden, met name dat u herhaaldelijk werd tegen gehouden en werd bedreigd wanneer u van het opvangcentrum in Kos onderweg was naar de supermarkt maar de politie hier niets tegen deed, moet worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context (CGVS, p. 21). Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn.

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met erg precare en moeilijke levensomstandigheden op vlak van werkgelegenheid, gezondheidszorg en huisvesting, moet vooreerst worden opgemerkt dat op grond hiervan niet kan worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

Bovendien toont u niet op overtuigende wijze aan dat u ernstige pogingen ondernomen hebt om er uw rechten te doen gelden. Nochtans moet in het licht van hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, waaronder het gegeven autoriteiten in beginsel in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden, redelijkerwijze van u verwacht worden dat u alle mogelijke middelen uitput die het recht in Griekenland u biedt, evenals dat u dit uitvoerig en omstandig documenteert, wat hier niet het geval is.

- U biedt geen zicht op uw werkelijke levensomstandigheden in Griekenland, door uw frauduleuze verklaringenaangaande uw verblijfplaatsen en levensomstandigheden (supra.). Uit uw verklaringen blijkt

daarenboven dat u weldegelijk in de mogelijkheid was om beroep te doen op de Griekse autoriteiten: Jullie werden na het verkrijgen van jullie verblijfskaart voor zes maanden opgevangen in Athene (CGVS, p. 16). Verder blijkt uit de verklaringen van uw broer, ondanks dat u stelde altijd in een tent te hebben verbleven, dat jullie in het kamp in Thessaloniki konden blijven (supra.). Buiten dat u rondhoorde bij mensen in de buurt, ondernam u geen verdere stappen om eventueel een andere woning te vinden (CGVS, p. 17).

- U stelde geen werk te vinden in Griekenland, omdat u de taal niet machtig was. Echter kan u dit niet weten, aangezien u enkel aan medevluchtelingen vroeg naar werk. U ondernam geen stappen om werk te vinden. Hoewel u zich volgens uw verklaringen probeerde in te schrijven in verschillende scholen om de taal te leren zou u niet toegelaten zijn als vluchteling (CGVS, p. 17). Echter gevraagd waar u zich ging informeren, stelde u in Athene in de zogenaamde Arabierenstraat. Doch stapte u zelf niet naar scholen of organisaties en beriep u zich wederom enkel op medevluchtelingen.

- U stelde geen recht op gezondheidszorg te hebben. Sinds het overlijden van uw moeder had u het bijzonder moeilijk. U kon niet slapen en piekerde veel. Een keer verloor u uw bewustzijn. U stelde hulp te kunnen gebruiken om uw psychologische problemen te overwinnen. Echter ging u nooit zelf naar de dokter en bent u niet op zoek gegaan naar bijstand voor de problemen die u ondervond sinds het overlijden van uw moeder, buiten dat u rondvroeg (CGVS, p. 21-22). Verder zou u na het verkrijgen van uw statuut naar een kantoor zijn geweest om een ziekteverzekering af te sluiten. Het doet ten zeerste verbazen dat u verklaarde geen AMKA te hebben aangevraagd waarmee u toegang verkrijgt tot gratis gezondheidszorg, maar wel een ziekteverzekering zou gaan afsluiten (CGVS, p. 16 en 22). Dit lijken dan ook loutere beweringen die u op geen enkele wijze weet te staven.

- U stelde zich niet te mogen inburgeren, terwijl u hiertoe een aantal pogingen ondernam. U stelde naar een instelling geweest te zijn. Daar vertelden ze u echter dat u nog was aangewezen bij organisaties die voor u gezorgd hadden en dat u daarbij terecht kan. Uit niets blijkt dat u niet terecht kon bij de aangewezen organisaties, daar waar u werkelijk gedurende deze poging nog werd opgevangen in Athene. Verder blijken geen andere pogingen (CGVS, p. 22 en 23).

Ondanks dat u stelde dat u uw draai in Griekenland wou vinden blijkt dit uit niets en doet dit alles echter geen afbreuk aan het feit dat u wel in de mogelijkheid was uw rechten te doen gelden.

Met betrekking tot de medische problematiek van uw moeder en de gebeurtenissen aangaande haar overlijden, waaromtrent u niet concreet aantoont dat de mogelijkheden of beperkingen om in dit verband jullie rechten uit te oefenen anders zijn dan de mogelijkheden of beperkingen waarmee ook de onderdanen van deze lidstaat geconfronteerd kunnen worden, moet worden opgemerkt dat dergelijke problematiek volgt uit de eventuele beperkingen van het gezondheidsstelsel in deze lidstaat op zich. Als dusdanig behoort dit aspect echter niet tot de bevoegdheden van het Commissariaat-generaal en dient u zich te beroepen op de geëigende procedure.

U toont niet concreet aan dat het resultaat van haar overlijden een gebrek aan medische zorgen is omdat uw moeder anders zou behandeld zijn dan de onderdanen van deze lidstaat die met dezelfde eventuele beperkingen van het gezondheidsstelsel in tijde van de coronapandemie konden worden geconfronteerd.

Uit uw verklaringen blijkt echter dat jullie meermaals beroep deden op medische diensten waarbij haar medicatie werd gegeven voor haar diabetes, met name insuline. Verder verkreeg ze ook Lyrica. Uiteindelijk werd ze ook voor een bepaalde tijd opgenomen in het ziekenhuis (CGVS, p. 20-21).

U stelde uw Griekse documenten verscheurd te hebben (CGVS, p. 6). Daarenboven blijkt uit de informatie voorhanden dat uw ADET op 19.08.2023 verviel (zie blauwe map).

Wat betreft het hernieuwen van uw verblijfstitel in Griekenland (ADET), wijst het Commissariaat-generaal er vooreerst op dat **artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°** van de wet van 15 december 1980 de commissaris-generaal slechts **één enkele voorwaarde voor de toepassing van deze niet-ontvankelijkheidsgrond** oplegt, namelijk dat de verzoekende partij "reeds bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie."

Het Commissariaat-generaal herinnert te dezen bovendien aan het specifiek juridisch kader waarbinnen de beoordeling van onderhavig verzoek zich situeert, met name een verzoek om internationale bescherming van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat. **In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel ("GEAS") moet bijaldien worden aangenomen dat de behandeling en rechten van verzoekende partij er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ("Handvest") en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ("EVRM").**

Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. **Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten** [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82].

Hieruit volgt dat **verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EUlidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.**

Bovendien bevestigt het Hof in deze arresten dat **het ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de EU naar inhoud en reikwijdte overeenstemt met artikel 3 EVRM** (Ibid., Ibrahim e.a., randnummer 89 en Jawo, randnummer 91) en moet eraan worden herinnerd dat **óók artikel 3 EVRM vereist dat verzoekende partij doet blijken dat er ernstige en zwaarwichtige gronden aanwezig zijn** om aan te nemen dat zij in het land waarnaar zij mag worden teruggeleid, een ernstig en reëel risico loopt om te worden blootgesteld aan foltering of mensonterende behandeling. De bescherming verleend via artikel 3 EVRM vindt immers **slechts in zeer uitzonderlijke gevallen** toepassing. Degene die aanvoert dat hij een dergelijk risico loopt, moet zijn beweringen staven met een begin van bewijs. Een loutere bewering of eenvoudige vrees voor onmenselijke behandeling op zich volstaat niet om een inbreuk uit te maken op voornoemd artikel.

Wat betreft de mogelijke moeilijkheden bij de afgifte of hernieuwing van een Griekse verblijfstitel (ADET) en de gevolgen hiervan, vestigt het Commissariaat-generaal de aandacht op volgende rapporten: **“Country Report: Greece. Update 2023”**, gepubliceerd door AIDA/ECRE in juni 2024 (beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf), het **“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”**, gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in juni 2022 (beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>) en **“Beneficiaries of international protection in Greece – Access to documents and socio-economic rights”**, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024 (beschikbaar op https://rsaegear.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf).

Hierbij kan vooreerst in herinnering worden gebracht dat artikel 24 van de Kwalificatierichtlijn (Richtlijn 2011/95/EU) bepaalt dat de lidstaten **zo spoedig mogelijk** nadat internationale bescherming werd verleend, aan personen met de vluchtelingenstatus een verblijfstitel verstrekken die ten minste drie jaar geldig is en kan worden verlengd, tenzij dwingende redenen van nationale veiligheid of openbare orde zich daartegen verzetten alsook aan personen met de subsidiaire beschermingsstatus een verlengbare verblijfstitel verstrekken die ten minste één jaar geldig is en ten minste twee jaar in geval van verlenging, tenzij dwingende redenen van nationale veiligheid of openbare orde zich daartegen verzetten.

Het Commissariaat-generaal betwist niet dat de landenrapporten die betrekking hebben op de globale situatie en levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland sedert enkele jaren een gelijkaardig problematisch en precair beeld beschrijven, dat mede ingegeven wordt door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en waarbij statushouders in Griekenland zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve hindernissen of complicaties die de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne) bemoeilijken.

Uit deze informatie blijkt bijvoorbeeld dat dat **begunstigten van internationale bescherming bepaalde persoonlijke documenten en gegevens benodigen** om in Griekenland toegang te verkrijgen tot de daar aanwezige voorzieningen, terwijl het mogelijk is dat zij hierover nooit beschikt hebben (bijvoorbeeld omdat zij Griekenland reeds verlaten hebben vóór de afgifte ervan) of niet langer beschikken (bijvoorbeeld omdat zij zich er intussen doelbewust van hebben ontdaan, of omdat de geldigheid ervan inmiddels verlopen is). Meer bepaald gaat het om een verblijfsvergunning (ADET) die wordt afgeleverd op basis van de verleende internationale beschermingsstatus (met een geldigheid van 3 jaar en hernieuwbaar voor de vluchtelingenstatus versus 1 jaar en hernieuwbaar voor de subsidiaire beschermingsstatus), een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Met betrekking tot deze elementen kan verder worden vastgesteld dat **begunstigten van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd kunnen worden met praktische moeilijkheden op het vlak van de afgifte of**

vernieuwing van hun ADET, evenals wat betreft het verkrijgen van een AFM of AMKA, en dat deze situatie nog gecompliceerder kan zijn voor terugkerende statushouders. Bovendien kan uit de landeninformatie worden afgeleid dat **voorgaande hindernissen gevolgen met zich mee kunnen brengen op het vlak van de toegang van begunstigden tot voorzieningen** in Griekenland en dus hun mogelijkheden om in hun levensonderhoud en basisbehoeften te voorzien. Het bezit van een geldige ADET is immers een voorwaarde voor het bekomen van het AMKA en sociale bijstand, terwijl het bezit van een AFM een voorwaarde vormt voor het openen van een bankrekening, het huren van een woning of verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om toegang te krijgen tot (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt.

Het Commissariaat-generaal acht het belangrijk om hierbij steeds voor ogen te houden dat de **rapporten die voorhanden zijn veelal een kwalitatieve beschrijving geven van bepaalde situaties of problemen die zich kunnen aandienen**, maar dat het tot op heden aan exact en kwantitatief cijfermateriaal ontbreekt en slechts indicatief kan worden vastgesteld hoe groot de groep Griekse statushouders is die problemen ervaart om de rechten die aan de internationale beschermingsstatus verbonden zijn te vertalen in een praktische toegang tot de nodige documenten en voorzieningen. De rapporten tonen naar mening van de commissaris-generaal alleszins niet aan dat elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland hierdoor getroffen zou worden.

Hoewel deze rapporten een problematische situatie schetsen die extra voorzichtigheid vereist, tonen zij **niet** aan dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en naar Griekenland terugkeren, **systematisch** zouden worden geconfronteerd met onredelijke vertragingen bij de afgifte of hernieuwing van hun ADET. Uit deze informatie blijkt **evenmin** dat het voor een dergelijke persoon **onmogelijk** zou zijn om zijn ADET te bekomen of verlengen, op voorwaarde dat bepaalde stappen worden ondernomen.

De commissaris-generaal wijst er vervolgens op dat het Hof van Justitie heeft geoordeeld dat **enkel uitzonderlijke omstandigheden zich verzetten tegen een niet-ontvankelijkheidsbeslissing** in hoofde van een persoon die reeds internationale bescherming in een andere EU-lidstaat geniet. Volgens het Hof is “**deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid** enkel bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.” Nog volgens het Hof wordt die drempel “**dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen** waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling.” Ook de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat er géén bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen genieten die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden, zonder dat zij evenwel anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, kan volgens het oordeel van het Hof alleen dan leiden tot de vaststelling dat de verzoeker er wordt blootgesteld aan een reëel risico op een onmenselijke of vernederende behandeling, wanneer die omstandigheid tot gevolg heeft dat die verzoeker vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie. Bovendien kan op grond van het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuwe verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds internationale bescherming heeft verleend, niet worden geconcludeerd dat de betrokken persoon bij overdracht aan die lidstaat, zal worden blootgesteld aan een reëel gevaar voor zulk een behandeling, alsnog het Hof [HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., punten 84-85, 90-94 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, punten 81-82, 92-97].

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat veel personen die in Griekenland internationale bescherming genieten en naar Griekenland terugkeren, in afwachting van de afgifte of verlenging van hun ADET minder sociale rechten zullen genieten (zoals hierboven is opgemerkt) en, afhankelijk van het geval, geconfronteerd kunnen worden met **onzekere en precaire situaties** terwijl zij wachten op het verkrijgen van hun ADET. Dezelfde informatie toont echter niet aan dat een persoon die in Griekenland internationale bescherming geniet en ernaar terugkeert noodzakelijkerwijze geconfronteerd zal worden met een situatie die de door het Hof van Justitie vastgestelde uitzonderlijke drempel van ernst bereikt, zoals hierboven beschreven, en die gekenmerkt wordt door de onmogelijkheid om in zijn meest elementaire behoeften op het vlak van huisvesting, voeding en hygiëne te voorzien.

Het Commissariaat-generaal onderstreept bovendien dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland, in afwachting van de afgifte of hernieuwing van de verblijfstitel, en zodoende zonder sociale zekerheidsnummer (AMKA), géén toegang tot kosteloze gezondheidszorgen ontzegd zal worden, op voorwaarde dat deze zich tot een openbaar ziekenhuis of medisch centrum wendt (zie: UNHCR Greece, **Living In Greece – Access To Healthcare**, en beschikbaar op <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/>; **Country Report: Greece. Update 2023**, op. cit.).

Het Commissariaat-generaal is bijgevolg van oordeel dat het **risico om in een toestand terecht te komen die in strijd is met artikel 3 EVRM in wezen afhangt van de middelen, autonomie en zelfredzaamheid van de betrokkene** om zelf diens rechten uit te oefenen en in diens levensonderhoud te (kunnen) voorzien.

Hoewel de algemene rapporten met betrekking tot de situatie en levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland volgens het Commissariaat-generaal niet volstaan om a priori te besluiten dat er in hoofde van elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming aldaar sprake zou zijn van een reëel risico op een schending van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens of artikel 4 Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie wegens systematische of structurele gebreken, meent de commissaris dat deze niettemin een precaire situatie schetsen waardoor **voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden** bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland, evenals dat in dit verband rekening gehouden moet worden met “alle gegevens van de zaak.” Bovendien is het volgens het Commissariaat-generaal **mogelijk dat de persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen** en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn **bijzondere kwetsbaarheid**, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie [HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., punten 89 en 93 en HvJ 16 juli 2020, C- 517/17, ECLI:EU:C:2020:579, Addis, punt 52).

Bijgevolg zijn **uw individuele situatie – in het bijzonder ingeval van een bijzondere kwetsbaarheid – en uw persoonlijke ervaringen in Griekenland** van essentieel belang bij de beoordeling van uw verzoek, waarbij het aan u toekomt om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat u zich kan beroepen op de internationale beschermingsstatus die u in Griekenland werd verleend en dat de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat hij niet terechtkomt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

Het Commissariaat-generaal is echter van oordeel dat u er in casu niet in geslaagd bent om genoegzaam aan te tonen dat er in uw hoofde sprake zou zijn van “buitengewone omstandigheden die specifiek uzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat u bij terugzending naar de lidstaat die u reeds internationale bescherming heeft toegekend, vanwege uw bijzondere kwetsbaarheid, buiten uw wil en persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.”

Het Commissariaat-generaal wijst er namelijk op dat uit het geheel van de elementen in uw administratief dossier niet blijkt dat er sprake is van een nood aan gespecialiseerde, regelmatige en complexe opvolging/behandeling, noch dat er sprake zou zijn van negatieve gevolgen op vlak van zelfredzaamheid.

De vaststelling dat er in uw hoofde mogelijk indicaties van een verhoogde kwetsbaarheid zijn, omwille van uw gezondheidstoestand doet hieraan géén afbreuk, aangezien u niet aantoont dat uw gezondheidstoestand het u dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig uw rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico is dat u zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met de artikelen 3 van het EVRM en 4 van het EU Handvest (Ibid., Ibrahim e.a., randnummer 93 en Jawo, randnummer 95).

Dit omwille van onderstaande redenen:

- Wat betreft uw psychologische problemen blijkt uit de documenten, noch uit uw eigen gedragingen, dat u nood heeft aan gespecialiseerde, regelmatige en complexe opvolging door een psycholoog. U werd tussen september 2024 en januari 2025 niet psychologisch opgevolgd. U startte na het persoonlijk onderhoud op 06.01.2025 terug een behandeling op bij een nieuwe psycholoog (zie psychologisch rapport dd. 14.01.2025). Blijkt eveneens, uit de informatie voorhanden, dat u slechts één vervolgspraak gepland heeft op 30.01.2025 (zie kaartje afspraak). Het is opmerkelijk dat u terug een behandeling opstartte wanneer het CGVS hier expliciet naar vroeg. Dit wijst dan ook eerder op een opportunistisch karakter. Een psycholoog is overigens afhankelijk van hetgeen hem in de gezegden van zijn patiënt wordt aangereikt, hetgeen niet noodzakelijk

overeenstemt met de realiteit. In het psychologisch rapport gedateerd op 14.01.2025 staat louter vermeld: dat u uitgebreide en passende ondersteuning nodig zal hebben. Echter blijkt niet waaruit dit zou bestaan of wat dit zou omvatten.

- Wat betreft de problemen aan uw been door een verwoning en operatie in Gaza valt te lezen in het medischrapport dat u hiervoor werd behandeld. Er werd in België een radiologisch onderzoek uitgevoerd, u zag een orthopedist en een kinesist (zie medisch rapport).

- U haalde aan tandproblemen te hebben. U zag in België een tandarts in november 2024 (zie medisch rapport). - Wat betreft uw hemorroïden wordt u ook sedert 2023 behandeld (CGVS, p. 5 en medisch rapport).

U stelde dat de medische zorgen die u behoefde medicatie betreft, met name Tramadol, zelf voor uw hemorroïden en Ibuprofen (CGVS, p. 5 en 6).

Uit de informatie die u hebt verstrekt, blijkt echter geen voldoende significante kwetsbaarheidsfactor van uw kant die deze analyse zou kunnen wijzigen. Het CGVS is dan ook van oordeel dat uw gezondheidsproblemen, zoals gedocumenteerd in België niet in die mate gekarakteriseerd is dat het aan uw situatie in Griekenland een significant verhoogde graad van kwetsbaarheid verleent, en bijgevolg een andere perceptie van uw levensomstandigheden in dit land rechtvaardigt. Niets wijst er namelijk op dat uw gezondheidssituatie een niveau van ernst zou bereiken dat u nog verdere opvolging, zware zorg en complexe monitoring zou vereisen die in Griekenland niet beschikbaar zouden zijn.

Daarenboven dient te worden opgemerkt dat u duidelijk beschikt over een netwerk en middelen om uw vertrek en verdere reis doorheen Europa te bewerkstellingen wat getuigt van zelfredzaamheid en keuzemogelijkheden. Dit maakt dat kan worden geoordeeld dat u bij terugkeer naar Griekenland niet noodzakelijkerwijs in een situatie van verregaande materiële deprivatie terecht zult komen.

Dit omwille van onderstaande redenen:

- Er werd u een Griekse verblijfstitel (ADET) afgeleverd, evenals een Griekse reispas. In het verleden slaagde u er dus ondanks de mogelijke moeilijkheden die kunnen ontstaan bij het verkrijgen van zulke documenten deze weldegelijk te verkrijgen. U heeft er de procedure doorlopen om een reispas te verkrijgen, wat niet automatisch gebeurt. Het CGVS wijst er echter op dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland niet automatisch een reisdocument krijgen, maar pas nadat de betrokkene hiertoe een specifiek verzoek heeft ingediend bij het paspoortbureau van de Griekse politie. De persoon die internationale bescherming geniet, moet ook bepaalde documenten voorleggen, waaronder een kopie van de beslissing tot toekenning van internationale bescherming en een kopie van zijn ADET (of een bewijs dat zijn ADET-aanvraag in behandeling is), en moet de som van 84,40eur betalen. De begunstigde van internationale bescherming moet een lijst raadplegen die regelmatig online wordt gepubliceerd om te weten te komen of het reisdocument klaar is. Als het reisdocument klaar is, moet de betrokkene naar het Regionaal Asielbureau van Thessaloniki of het Regionaal Asielbureau van Attica gaan om het in ontvangst te nemen. Al deze procedures moeten persoonlijk worden uitgevoerd (Refugee.info Greece, Travel Documents in Greece, 9 februari 2024, beschikbaar op : <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985654192535>).

- Wat betreft uw migratieparcours kan eveneens worden afgeleid dat u in staat bent complexe stappen te ondernemen. U organiseerde uw reis om Gaza alleen te verlaten en reisde nadien ook verder na een verblijfperiode in Turkije naar Griekenland. U slaagde er daarna ook in naar België te reizen. U deed hiervoor beroep op verschillende familieleden van wie u geld kon lenen (CGVS, p. 12). Uw reis van Gaza naar Griekenland kostte 3000 dollar, wat toch wijst op enige middelen (CGVS, p. 13).

Hieruit blijkt dat u in staat bent geweest om stappen te ondernemen teneinde uw rechten als begunstigde van internationale bescherming op eigen kracht uit te oefenen en zelf te voorzien in uw behoeften.

In het licht van het voorgaande, en ondanks de verhoogde waakzaamheid en voorzichtigheid die aan de dag gelegd moet worden bij de beoordeling van uw verzoek, dient te worden vastgesteld dat u niet aantoonbaar dat u in geval van terugkeer niet in staat zal zijn om de nodige stappen te ondernemen voor de afgifte/hernieuwing van uw ADET, noch dat u in afwachting van de afgifte/hernieuwing van deze ADET noodzakelijkerwijze in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zult terechtkomen.

Ten slotte wijst het Commissariaat-generaal erop dat er geen enkel geloof wordt gehecht aan uw verklaringen dat u een langere tijd, met name drie en half jaar, in Griekenland verbleef. Dit betekent dat u in de mogelijkheid was om voor een langere tijd zonder geldig verblijfsdocument in een andere EU-lidstaat, met

name Zweden, alsook eerder in Turkije te verblijven, wat wijst op voldoende middelen en zelfredzaamheid om ook een periode in Griekenland bij terugkeer zonder verblijfsdocumenten te overbruggen (supra.).

U legde misleidende en bedrieglijke verklaringen af aangaande uw verblijfplaatsen en verblijfsduur in Griekenland (supra.) en vertoont in verband met essentiële elementen van het verzoek een manifest gebrek aan medewerking. Bijgevolg moet worden vastgesteld dat u niet gedwongen werd om te vertrekken, maar dat dit integendeel het **resultaat is van uw eigen wil en uw persoonlijke keuze**.

Zij eraan herinnerd dat het Europees Hof van Justitie, zoals hoger aangegeven in de relevante rechtspraak, duidelijk oordeelde dat “deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid enkel bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, **buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om**, terecht komt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.” Uit deze Europese jurisprudentie blijkt zodoende duidelijk dat enkel situaties van zeer verregaande materiële deprivatie die **niet** het gevolg zijn van de eigen wil en persoonlijke keuzes van de verzoeker zich kunnen verzetten tegen een niet-ontvankelijkheidsbeslissing op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° Vreemdelingenwet. Zulk een standpunt werd overigens ook reeds meermaals bevestigd door uw Raad (in deze zin, zie bijvoorbeeld: RvV 8 april 2022, nr. 271 058, RvV 11 februari 2022, nr. 268 167, RvV 12 mei 2021, nr. 254 471, RvV 25 maart 2021, nr. 251 679).

Aangezien het gebrek aan een (geldige) Griekse verblijfsvergunning en de stappen die u hieromtrent desgevallend dient te ondernemen in casu het logische gevolg is van uw persoonlijke beslissing om Griekenland te verlaten zonder dat u evenwel op overtuigende, individuele wijze aantoonde dat u ten overstaan van Griekenland een schending van artikel 3 EVRM of artikel 4 Handvest kan doen gelden, kunnen de eventuele moeilijkheden waarmee u in geval van terugkeer naar Griekenland kan worden geconfronteerd, **niet worden beschouwd als “buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om”** en kunnen zij zich derhalve niet verzetten tegen een nietontvankelijkheidsbeslissing in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet, zoals uitgelegd door het HvJ-EU. Een andere uitlegging zou duidelijk in strijd zijn met de beginselen van de rechtspraak van het HvJ-EU inzake verzoeken om internationale bescherming die worden ingediend door personen die reeds internationale bescherming in een andere lidstaat van de Europese Unie genieten.

De door u neergelegde documenten kunnen bovenstaande appreciatie niet wijzigen temeer daar al deze stukken louter betrekking hebben op uw persoonsgegevens of die van uw familieleden. Geen van deze elementen staat in voorgaande ter discussie doch deze stukken voegen in casu niets wezenlijks toe daar geen van deze stukken enig verband houdt met uw situatie in Griekenland. De overige documenten werden reeds besproken.

Uw broer S. A., die met zijn vrouw en minderjarig kind naar België reisde en in België nog een kind kreeg, werd erkend als vluchteling in België. Het CGVS benadrukt echter dat elk verzoek om internationale bescherming op individuele wijze dient te worden onderzocht op zijn eigen merites waarbij het aan u is om op concrete manier aan te tonen dat u persoonlijk een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade loopt. De erkenning van een familielid wijst er niet automatisch op dat u erkend dient te worden als vluchteling.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar uw land van herkomst.”

2. Het verzoekschrift

2.1. In een enig middel voert verzoeker de schending aan van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (hierna ‘EVRM’); van artikel 4 van het Handvest van de

Grondrechten van de Europese Unie (hierna 'het EU Handvest'), van artikel 57/6 § 3 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna 'de Vreemdelingenwet'); van de beginselen van behoorlijk bestuur: het zorgvuldigheidsbeginsel, de redelijke termijneis, het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht en van artikel 3 van de wet inzake de formele motivering van bestuurshandelingen.

Verzoeker wijst op de beslissingstermijn van vijftien werkdagen na ontvangst van het verzoek om internationale bescherming in artikel 57/6 § 3, 3° van de Vreemdelingenwet en stelt dat deze termijn niet gehonoreerd werd door de commissaris-generaal, waardoor geen beslissing tot niet-ontvankelijkheid van het beschermingsverzoek meer kon genomen worden. Het verzoek dateert van 7 juni 2023, het dossier werd overgemaakt aan de commissaris-generaal op 29 augustus 2023 en uiteindelijk werd de bestreden beslissing pas genomen op 26 februari 2025. Verzoeker meent dat artikel 57/6, § 3, 3° van de Vreemdelingenwet geschonden is door de bestreden beslissing alsnog op deze bepaling te baseren. Verzoeker betoogt verder dat een dergelijke beslissing de redelijke termijneis, het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel schendt. Verzoeker zet uiteen dat de door de wetgever vastgestelde termijn van vijftien dagen binnen dewelke een niet-ontvankelijkheidsbeslissing op grond van artikel 57/6 § 3, 3° van de Vreemdelingenwet moet worden genomen, zeer kort is. De commissaris-generaal zet nergens in de bestreden beslissing uiteen waarom de wettelijke termijn niet kon worden gerespecteerd zodat moet worden aangenomen dat er geen redenen zijn. Ook op basis van de redelijke termijneis blijkt bijgevolg volgens verzoeker dat de commissaris-generaal niet langer over de mogelijkheid beschikt om de aanvraag van verzoeker niet-ontvankelijk te verklaren. Voorts betoogt verzoeker dat het vertrouwensbeginsel inhoudt dat de door het bestuur bij een rechtsonderhorige gewekte rechtmatige verwachtingen dienen te worden gehonoreerd en dat verzoeker erop mag vertrouwen dat na een termijn van meer dan vijftien werkdagen zijn aanvraag niet meer onontvankelijk verklaard zal worden. Vervolgens stelt verzoeker dat ook op basis van het rechtszekerheidsbeginsel, dat inhoudt dat het recht voorzienbaar en toegankelijk dient te zijn zodat de rechtssubjecten in staat zijn de rechtsgevolgen van hun handelingen op voorhand in te schatten, verzoeker er mag van uitgaan dat zijn aanvraag niet meer niet-ontvankelijk zal worden verklaard op basis van de voormelde bepaling na het verstrijken van de beslissingstermijn. Verzoeker meent bijgevolg dat door het verzoek op 26 februari 2025 alsnog als niet-ontvankelijk te beschouwen op basis van artikel 57/6 § 3, 3° van de Vreemdelingenwet ondanks de wettelijk vereiste termijn van vijftien werkdagen, de commissaris-generaal de redelijke termijneis, het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel schendt. Verzoeker betoogt verder dat deze verplichting moet worden samen gelezen met de wet van 21 oktober 1991 inzake de formele motivering van bestuurshandelingen. Aangezien de commissaris-generaal nergens uiteenzet waarom de wettelijk vereiste termijn niet kon worden gerespecteerd, wordt verzoeker niet in kennis gesteld van de redenen waarom de wettelijke termijn van vijftien werkdagen niet kon worden gerespecteerd en wordt artikel 57/6, § 3 van de Vreemdelingenwet samen gelezen met de artikelen 2 en 3 van de wet inzake de formele motivering van bestuurshandelingen, geschonden.

Ondergeschiedt merkt verzoeker op dat het beschermingsverzoek maar onontvankelijk kan verklaard worden indien werkelijk vaststaat dat hij internationale bescherming verkrijgt in een andere EU-lidstaat zoals Griekenland. De bewijslast met betrekking tot de verleende internationale beschermingsstatus berust in beginsel bij de commissaris-generaal stelt verzoeker. Hij wijst erop dat de bestreden beslissing enkel zeer abstract verwijst naar "*de elementen die voorhanden zijn*" zonder specifieke informatie over het actueel karakter van zijn statuut in Griekenland en het verblijfsrecht waarover hij zou kunnen beschikken en er kan ook niet uit afgeleid worden welk type internationale bescherming hij heeft verkregen in Griekenland. Voorts wijst hij erop dat hij enkel erkende dat hij tijdens zijn verblijf in Griekenland kon beschikken over een verblijfsstatuut en dat niet kan worden gesteld dat hij de actualiteit van de bescherming die hij in Griekenland niet zou betwisten. Verzoeker meent dat het onderzoek van de commissaris-generaal bijgevolg niet afdoende is en stelt dat zelfs indien zou aangenomen worden dat het wel afdoende is er minstens indicaties bestaan waaruit blijkt dat de actualiteit van zowel de internationale beschermingsstatus als de daaraan gekoppelde verblijfstitel ter discussie staan. Hij verliet Griekenland op 25 april 2023 en is er sindsdien niet meer geweest en heeft er dus geen domicilie meer. Verder betoogt verzoeker dat de verkregen bescherming kan worden ingetrokken of beëindigd door de Griekse autoriteiten en verwijst daarbij naar de artikelen 11, 14, 16 en 19 van Richtlijn 2011/95/EU die ook zijn voorzien in de Griekse wetgeving. Hij meent dat de bestreden beslissing moet worden vernietigd zodat de nodige informatie kan worden opgevraagd bij de Griekse autoriteiten.

Verzoeker houdt vervolgens een theoretisch betoog over de rechtspraak van het Hof van Justitie inzake de interpretatie van artikel 33 § 2, a) van Richtlijn 2013/32/EU en argumenteert vervolgens dat hij geen bescherming tegen refoulement geniet in Griekenland en aan onmenselijke en vernederende behandeling dreigt te worden onderworpen omwille van het gebrek aan huisvesting, werkgelegenheid, onderwijs, ondersteuning en medische bijstand in Griekenland in zijn specifieke situatie. Bovendien lichtte hij toe dat hij Griekenland gedwongen diende te verlaten nadat hij vruchteloos inspanningen leverde om zijn leven er duurzaam op te bouwen. Hij verliet Griekenland al op 4 juni 2023 en heeft geen band of huisvesting meer in Griekenland. Hij wijst erop dat hij kampt met een psychische kwetsbaarheid en werd gediagnosticeerd met een depressie en trauma waarover hij de nodige medische documenten overhandigde. Verder stelt verzoeker dat

zijn situatie nog wordt bemoeilijkt door de grote administratieve problemen die hij zal kennen nu hij niet in het bezit is van een geldig Grieks verblijfsdocument. Hij betoogt dat hij hiervan geen negatief bewijs kan afleveren en verwijst wat de problemen in Griekenland betreft naar het *“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023; het *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”* van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van juni 2022; - het rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socioeconomic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023. Verzoeker betoogt dat heruit duidelijk blijkt dat de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland de laatste jaren steeds moeilijker is geworden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidsdiensten. Verzoeker stelt dat statushouders belangrijke obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot officiële documenten en zeker wanneer zij terugkeren geconfronteerd worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange periode te kunnen doen gelden, waardoor het voor hen moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn.

Hij benadrukt het belang van het beschikken over een Griekse verblijfsvergunning (ADET) dat een voorwaarde is om een Grieks Fiscaal registratienummer (AFM) te krijgen dat op zijn beurt nodig is om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te krijgen. Een AMKA is dan weer een voorwaarde om toegang te krijgen tot gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Verzoeker zet vervolgens uiteen dat het afleveren van een ADET verschillende maanden in beslag kan nemen en dat meerdere bronnen aangeven dat de situatie van statushouders in Griekenland nog precairder is dan deze van verzoekers om internationale bescherming en dat huisvestingsmogelijkheden voor statushouders zeer beperkt zijn waardoor ze risico lopen dakloos te worden (Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, p. 32).

Verzoeker benadrukt dat uit de verstrekte informatie blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigden van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk is en enkele maanden of zelfs meer dan een jaar kan duren. Begunstigden die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de afgifte of verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als begunstigden. Bovendien lopen personen met een internationale beschermingsstatus na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 222-225). Hij zet verder uiteen dat als de ADET vervalt, ook de AFM automatisch wordt gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid. Verzoeker herhaalt dat het al dan niet beschikken over een geldige ADET dus een belangrijke factor is voor de beoordeling van het risico voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland om dakloos te worden of om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen.

Verzoeker besluit dat het onderzoek van de commissaris-generaal onzorgvuldig is gebeurd aangezien er niet blijkt dat er effectieve mogelijkheden zouden zijn voor hem om een menswaardig leven op te bouwen in Griekenland en dat hij buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om zal terechtkomen in een toestand van achterstelling die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het EU Handvest.

Verzoeker vraagt in hoofddorde de bestreden beslissing te schorsen en te vernietigen zodat aanvullende onderzoeksmaatregelen kunnen bevolen worden en in subsidiaire orde hem te erkennen als vluchteling dan wel de subsidiaire bescherming toe te kennen.

2.2. Verzoeker voegt de bestreden beslissing en het bewijs juridische bijstand toe aan het verzoekschrift.

3. Aanvullende nota's

3.1. De commissaris-generaal legt een aanvullende nota van 10 juni 2025 neer waarbij in toepassing van artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen worden ter kennis gebracht:

(1) *“Country Report: Greece. Update 2023”*, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 24/6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf;

(2) Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-52cc2a89f98ed822adcd37a47dc5405b82935960/pdf>;

(3) Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2114789/Verslag_feitenonderzoek_statushouders_in_Griekenland_2024.pdf ;

(4) *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”*, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegear.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf;

(5) *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegear.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf;

(6) “*Communication on the status of migration management in mainland Greece*” gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-statusmigration-management-mainland-greece_en.

De commissaris-generaal legt een aanvullende nota van 21 april 2026 neer waarbij in toepassing van artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen ter kennis worden gebracht:

- “*COI Focus. GRECE. Activation de l’AMKA et accès au marché du travail*”, gepubliceerd door Cedoca op 13 februari 2026 (internetlink);
- “*COI Focus. GRECE. Accès aux soins de santé et détention d’un AMKA*”, gepubliceerd door Cedoca 31 maart 2026 (internetlink);
- “*COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*”, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025 (internetlink);
- “*Country Report: Greece. Update 2024*”, gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 (internetlink);
- Pressemitteilung nr. 30/2025 van 16.04.2025, Bundesverwaltungsgericht, beschikbaar op <https://www.bverwg.de/de/pm/2025/30> en Jugement BVerwG 1 C 18.24, Bundesverwaltungsgericht, van 16.04.2025, beschikbaar op <https://www.bverwg.de/de/160425U1C18.24.0>;
- Pressemitteilung, Verwaltungsgerichtshof Kassel, van 2.09.2024, beschikbaar op <https://verwaltungsgerichtsbarkeit.hessen.de/presse/regelmaessig-kein-erneutes-asylverfahren-in-deutschland-nach-schutzgewaehrung-in-griechenland>;
- Bundesverfassungsgericht, beslissing van 1 april 2025 – 2BvR 1425/24 beschikbaar op https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2025/04/rk20250401_2bvr142524.html?nn=68112, samenvatting beschikbaar op <https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2025/bvg25-035.html?nn=68112>;
- Bundesverwaltungsgericht, arrest D-2590/2025, van 11 september 2025, beschikbaar op https://www.bvger.ch/media-releases/370101ae-ae1-4906-af90-e64e187487bb/en/d-2590-2025_web.pdf.

3.2. Verzoeker legt via J-BOX op 29 april 2026 een aanvullende nota neer waarbij in toepassing van artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen worden bijgebracht door middel van een internetlink: AIDA-verslag van september 2025 (met repliek van Griekenland); RSA, “*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, 7 april 2025; RSA, “*No Support for refugees returned to Greece*”, 20 maart 2025, RSA, “*Recognised refugees statistics in Greece: first half of 2025*”, 30 september 2025 en RSA, “*Recognised refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*”. De volgende documenten worden aan de aanvullende nota toegevoegd en in de aanvullende nota toegelicht:

1. Brief gestuurd naar confronter Lahaye door de RSA – Me Minos Mouzourakis, Advocaat en Legal and Advocacy Officer binnen de Refugee Support Aegean (RAS), dd. 16.01.2026;
2. Europese Commissie, brief aan de staatssecretaris, Ares (2023)826843, 04.12.2023.

In de aanvullende nota van verzoeker wordt ook de “*nieuwe*” nota van de commissaris-generaal van 16 januari 2026 bekritiseerd en wordt daarnaast ook landeninformatie bijgebracht over de situatie in Palestina.

4. Beoordeling

4.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van verzoekers daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen. In toepassing van de Richtlijn 2011/95/EU, moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om “*een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie*” te voorzien in de zin van artikel 46 van de Richtlijn 2013/32/EU. Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1 van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten van een volledig en *ex nunc* onderzoek die voortvloeien uit artikel 46, § 3 van de Richtlijn 2013/32/EU. De Raad moet daarbij een gemotiveerd arrest vellen dat aangeeft om welke redenen een verzoeker om internationale bescherming al dan niet voldoet aan de criteria zoals bepaald in de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet.

4.2. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van

een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Uit het administratief dossier blijkt dat verzoeker in Griekenland een verzoek om internationale bescherming indiende op 23 januari 2020, dat hij als vluchteling werd erkend door de Griekse autoriteiten op 20 augustus 2020 en dat hij een verblijfsvergunning heeft ontvangen geldig tot 19 augustus 2023 en een reisdocument geldig tot 25 oktober 2025 (AD, landinformatie, Aanvraag derde landen, 14 november 2023, Brief Hellenic Republic, Ministry of Migration & Asylum, 14 november 2023).

Bijgevolg is voldoende aangetoond, zoals terecht vastgesteld in de bestreden beslissing, dat verzoeker reeds internationale bescherming geniet in een andere EU- lidstaat, met name Griekenland.

Er zijn geen gegevens waaruit blijkt dat verzoeker deze beschermingsstatus niet meer zou genieten. De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale bescherming in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet rust bij de commissaris-generaal. Eens hieraan is voldaan, wat *in casu* het geval is, komt het toe aan de verzoeker die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, om aan te tonen dat hij niet (meer) op deze bescherming kan rekenen. Uit de bepalingen van de Kwalificatierichtlijn volgt dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning, die in de tijd beperkt kan zijn en hernieuwbaar en de toegekende internationale beschermingsstatus, die slechts in een beperkt aantal gevallen kan worden beëindigd, herroepen of ingetrokken.

In casu moet het verzoek om internationale bescherming worden behandeld op grond van het weerlegbaar vermoeden dat Griekenland het Unierecht en bijgevolg de uit de Kwalificatierichtlijn voortvloeiende verplichtingen met betrekking tot de toekenning en beëindiging van de vluchtelingenstatus en subsidiaire beschermingsstatus respecteert. De loutere verwijzing in het verzoekschrift naar de artikelen 11, 14, 16 en 19 van de Kwalificatierichtlijn en de mogelijkheid voor de Griekse autoriteiten om de verkregen internationale bescherming in te trekken of te beëindigen en het feit dat hij Griekenland verliet op 13 oktober 2024 volstaat niet om aan te tonen dat *in casu* de aan verzoeker door de Griekse autoriteiten op 9 februari 2023 verleende internationale beschermingsstatus werd ingetrokken, beëindigd of herroepen.

In tegenstelling tot wat verzoeker beweert in het verzoekschrift zijn er geen indicaties dat dit heden het geval zou zijn. Het is aan de verzoeker om concrete gegevens of verifieerbare elementen bij te brengen die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van zijn internationale beschermingsstatus. De Raad kan *in casu* enkel vaststellen dat verzoeker in gebreke blijft om degelijke elementen voor te leggen. Het louter verstrijken van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning heeft blijkens de beschikbare landeninformatie niet tot gevolg dat verzoekers internationale beschermingsstatus in Griekenland wordt opgeheven, beëindigd of ingetrokken.

Indien hij van mening is dat er een einde zou zijn gesteld aan zijn vluchtelingenstatus omwille van een afwezigheid, of dat hiertoe een procedure is opgestart, komt het verzoeker toe om dit op afdoende wijze aan te tonen. Het louter in vraag stellen van het actueel karakter van de verleende beschermingsstatus volstaat niet.

Bijgevolg wordt *in casu* vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de Richtlijn 2013/32/EU.

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

4.3. Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim e.a.*, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, *Jawo*, pt. 95).

4.4. Verzoeker verklaart Griekenland te hebben verlaten en er niet te kunnen terugkeren omdat hij er geen legaal werk vond en bij zwartwerk werd uitgebuit, dat hij geen kansen kreeg om de taal te leren en zich in te burgeren en omdat zijn moeder in Griekenland overleed tengevolge van de slechte medische behandeling voor suikerziekte.

Beide partijen leggen verschillende rapporten voor van gespecialiseerde instellingen of organisaties die de actuele situatie van statushouders in Griekenland onderzoeken, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de Richtlijn 2011/95/EU bedoelde rechten en voordelen waarop zij als statushouders aanspraak maken (onder meer m.b.t. werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied wordt hierin belicht en besproken.

Beide partijen leggen verschillende rapporten voor van gespecialiseerde instellingen of organisaties die de actuele situatie van statushouders in Griekenland onderzoeken, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de Richtlijn 2011/95/EU bedoelde rechten en voordelen waarop zij als statushouders aanspraak maken (onder meer m.b.t. werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied wordt hierin belicht en besproken.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigen van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (*“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit artikelen 24 tot en met 35 van de Richtlijn 2011/95/EU en die hen toegang

verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg, en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale voorzieningen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform ‘Taxisnet’ (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en verlengen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals toegang tot gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot toekenning van een ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot toekenning van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 8-24; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Fiscaal registratienummer (AFM)

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek indienden en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming

indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM-nummer wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervullen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek indiende, zou in principe een AFM-nummer moeten hebben. Wanneer internationale bescherming wordt verleend, gaat deze AFM mee over naar de ADET.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken bij het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanvragen zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM-nummer aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte indienen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalst en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA-nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op

toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6 (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 34-39). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit onder meer één van de volgende documenten: een fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,.... Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een *“employment hiring certificate from an employer”* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”* van september 2024 worden ook de termen *“intentieverklaring van een werkgever”* en *“werkgeversverklaring”* gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geüpload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geüpload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c) van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van de verordening is voldaan (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24 en *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 39; *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267; COI Focus *“Grèce, Activation de l'AMKA ert accès au marché du travail”*, 13 februari 2026 en vertaling van de AMKA wetgeving).

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84,40 euro voor volwassenen en 73, 60 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau van de Griekse politie een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, en pasfoto's voorleggen. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 24; Refugee.info Greece, *Travel Documents Greece*).

E. Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3; "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 4).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigen van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+), om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigen van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse NGO's of Griekse afdelingen van internationale NGO's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigen, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigen en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigen van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus "*the European way of life*", en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden, krijgen vier extra maandelijkse huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigen van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en

gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie van Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria:

(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresia Apascholis*, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. IOM heeft ook een Facebookpagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+ Helpline via Telegram. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) en de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; ; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 47; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).-

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijds grens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van de IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. De IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, NGO's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027 ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens 5 jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is

geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-33, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 51-53; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 257-261). De Raad merkt op dat er weinig studies beschikbaar zijn over dakloosheid bij statushouders in Griekenland.

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang tot werk voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34 en *Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 38-39).

Geen enkele andere recente bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). Het verslag *"Feitenonderzoek"* stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 38).

In zijn antwoord per e-mail van 22 december 2025 op een vraag tot verduidelijking vanwege de commissaris-generaal, stelt het hoofd van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer. Volgens hem vereist de betrokken wetgeving niet dat de AMKA geactiveerd moet zijn, aangezien dat niet mogelijk zou zijn voor personen die voor het eerst werken (CEDOCA, *"COI Focus, Grèce. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail"*, 13 février 2026). Daarnaast is voor een eerste tewerkstelling een registratie bij een zgn. e-EFKA vereist. De Brief van de Europese Commissie waarnaar verwezen wordt in de aanvullende nota van verzoeker dateert van voor de inwerkingtreding van de nieuwe AMKA-verordening en deze toelichting door de Griekse asieladministratie. Pas sinds de inwerkingtreding van deze nieuwe wetgeving wordt de AMKA gedesactiveerd afgegeven (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 21).

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder is de registratie bij een zgn. e-EFKA nodig om een AMA te bekomen. Een AMA is een sociaal verzekeringsnummer voor werk / sociale afdrachten. Uit de landeninformatie blijkt dat indien een statushouder voor het eerst gaat werken, ook een AMA (National Insurance Number) vereist is. Deze ontvangt de statushouder na registratie bij het register van Insured Persons of the National Social Security Fund (ΕΦΚΑ / EFKA). Om een AMA te bekomen zijn volgens het Verslag Feitenonderzoek naar de situatie van statushouders in Griekenland de volgende documenten nodig: verblijfsvergunning, werkgeversverklaring (formulier E3), AFM, AMKA, adresbewijs, bankrekeningnummer (Verslag Feitenonderzoek naar de situatie van statushouders in Griekenland, p. 38). Refugee.Info vermeldt dezelfde vereiste documenten. Deze recente bronnen maken geen melding van de vereiste van een geactiveerd AMKA-nummer om een AMA te bekomen of specifieke problemen van toegang tot EFKA voor statushouders. Waar RSA verwijst naar de

brief van de Europese Commissie van december 2023 en de daarin opgesomde obstakels en problemen met betrekking tot de toegang tot e-EFKA's dient opnieuw te worden vastgesteld dat deze brief dateert van voor de nieuwe AMKA-verordening en de hoger vermelde toelichting, dat in de recente bronnen geen melding wordt gemaakt van dergelijke problemen en dat verzoeker geen informatie bijbrengt waaruit kan blijken dat deze problemen in 2026 nog actueel zouden zijn.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie kan nog worden gelezen:

"De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen.

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooiën die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" ("Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).*

G. Sociale voorzieningen

Wat de toegang tot sociale voorzieningen betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA, die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot sociale voorzieningen, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten

genieten en de nodige sociale voorzieningen krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigten van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigten van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit de richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van de richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies, heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie van de Europese Unie voor te leggen. Uit dit alles blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie, Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de Unierechtelijke normen te voldoen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-27; *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 41-42; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Tot op heden ligt geen informatie voor met betrekking tot het eventuele inleiden van een zaak bij het Hof van Justitie. Minstens blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie Griekenland in mei 2025 nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de EU-normen te voldoen.

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. '*cash assistance*'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25; *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 41).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen

worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten – zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADT, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring en een AMKA, alsook een bankrekening hebben (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 43-44; *“Country Report: Greece. Update 2025”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen *“personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat”* (vrije vertaling, zie CEDOCA, *“COI Focus, Grèce. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA”*, 31 mars 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: *“(ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe”*).

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van April 2026, p. 56). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c) van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

“(…)

ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr.

3907/2011 (A 7)" (vrije vertaling, zie CEDOCA, "COI Focus, Grèce. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA", 31 mars 2026, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: "ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011").

In deze stand van zaken blijkt dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet geheel verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, maar deze is beperkt tot enkel spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: "If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription" (UNHCR Greece, "Living In Greece – Access to healthcare", beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 49-51). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een NGO. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (Refugee.info Greece, "Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)" beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar Refugee.info Greece, "Health insurance" beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479>, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 21, 51).

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 49-51, 67; "Communication on the status of migration management in mainland Greece", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; "Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 59; "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 49-51; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens ADET vervallen is, zich gesteld voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen. Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt

verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 12; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken, kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging via het versturen van een standaardformulier per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 11).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moet gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt 5 dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *“Alkyoni II”*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale voorzieningen en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precarie situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt, en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin verlengde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het

opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 17-18; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asieldiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming wier ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asieldienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 16-17; *Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 24).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder die zijn ADET wil verlengen, kan worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen, naast lange wachtermijnen.

De meest recente cijfergegevens inzake ADET-verlengingsaanvragen zijn terug te vinden in een bericht van RSA over *“Recognised refugees statistics in Greece: first half of 2025”* van 30 september 2025. Daaruit blijkt dat eind juni 2025 er 6 452 aanvragen voor verlenging van verblijfsvergunningen hangend waren. Daarvan waren 1 541 verlengingsaanvragen al meer dan een jaar in behandeling en 1048 al meer dan 6 maanden. Dit betekent dat 40% van de ADET-verlengingsaanvragen eind juni 2025 al meer dan zes maanden in behandeling waren. RSA baseert deze cijfers op antwoorden van de bevoegde Griekse ministeries in het kader van parlementaire vragen.

Deze cijfers liggen in de lijn van andere bronnen die bevestigen dat lange wachttijden blijven gelden voor de behandeling van ADET-verlengingsaanvragen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 8). Volgens de informatie op de website Refugee.info Greece, bijgewerkt op 8 april 2025, komen in de verlengingsprocedure veelvuldig aanzienlijke vertragingen voor die meer dan een jaar kunnen duren. Volgens de Griekse asieldienst zijn deze vertragingen te wijten aan een aanzienlijke administratieve werklast, aan ontbrekende informatie en fouten in de verlengingsaanvragen en de bijbehorende documenten, aan de herziening van het volledige dossier van de aanvrager, aan de noodzakelijke verificaties om te verzekeren dat er geen belemmeringen zijn voor de verlenging van de verblijfsvergunning (bijvoorbeeld wegens openbare orde en nationale veiligheid, lopende strafprocedures, enz.) en aan het feit dat verschillende andere overheden moeten worden geraadpleegd, waaronder de politie en het *“Ministry of Administrative Reconciliation”* (Refugee.info Greece *“How to renew your residence permit”* van 8 april 2025).

Volgens de informatie van de *Greek Council for Refugees* (GCR) zijn deze lange wachttijden ook te verklaren door een ernstig personeelstekort bij de bevoegde asieldienst voor statushouders (AAU, *Asylum Unit of International Protection Beneficiaries*). In een brief van 16 februari 2024 deelde de directeur van de Griekse asieldienst mee dat slechts 8 ambtenaren zich bogen over de behandeling van deze ADET-verlengingsaanvragen voor heel Griekenland. Volgens informatie die door de asieldiensten aan de RSA is verstrekt, waren op 11 februari 2025 slechts 13 van de 34 ambtenaren, die bij de AAU waren aangesteld, belast met het behandelen van de ADET-verlengingsaanvragen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 8-9).

Het geheel van deze gegevens getuigt van een zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel op aanvraag een attest van verlengingsaanvraag (*“attestation of application status”*, *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236; *“certificate of submission of an application”*, *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 22). Op aanvraag kunnen de statushouders ook een *“certificaat van begunstigde van de*

vluchtelingenstatus" of een "certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming" verkrijgen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15; (*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 22). Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van deze attesten en certificaten. De huidige attesten van verlengingsaanvraag en de certificaten van beschermingsstatus, die drie tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende de wachttermijn, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale voorzieningen. In de oudere certificaten van beschermingsstatus werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere attesten van verlengingsaanvraag.

In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de attesten en certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15-16; *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 20-24; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

In het AIDA-rapport kan verder worden gelezen: *"Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries' Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314."* In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,...), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet in punt C. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet in punten B en F. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachttermijn niet over Griekse documenten kan beschikken, die bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan, evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een zo snel en soepel mogelijke integratie in Helios+ te garanderen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36-38; *Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 50; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; (*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 62; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Verder moeten personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de verlenging van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

4.5. Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd. Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland ernstig en moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten. Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende sociale uitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen terechtkomen.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde landeninformatie over de situatie van statushouders in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precare situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *“alle gegevens van de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien.

Hierbij moet nog aan worden toegevoegd dat, wat deze individuele omstandigheden verder betreft, de recente wetswijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstrekt deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld, alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 54).

4.6. Het is niet betwist dat verzoekers Griekse verblijfsvergunning en zijn Grieks reisdocument niet meer geldig zijn. Zoals hierboven reeds aangehaald verstreekt de geldigheidsduur van verzoekers ADET op 19 augustus 2023 en zijn reisdocument op 25 oktober 2025.

Uit de bovenstaande analyse is reeds gebleken dat het beschikken over een geldige ADET een cruciale maar niet de enige voorwaarde is om daadwerkelijk toegang te krijgen tot rechten en voorzieningen, verbonden aan de internationale beschermingsstatus in Griekenland, die noodzakelijk zijn opdat verzoekers aan hun elementaire behoeften zouden kunnen voldoen. Een AFM en een AMKA, al dan niet geactualiseerd en geactiveerd, zijn eveneens noodzakelijk voor een statushouder om toegang te krijgen tot onder meer reguliere arbeid en huisvesting en tot niet-spoedeisende medische hulp.

Wanneer een statushouder in het bezit is van een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA, beschikt deze statushouder in theorie volgens de Griekse regelgeving over alle essentiële documenten die hem toelaten zijn rechten als statushouder in Griekenland uit te oefenen en zich toegang te verschaffen tot basisvoorzieningen om zo in zijn levensonderhoud te voorzien. In dit kader mag van een statushouder dan ook worden verwacht dat hij de nodige inspanningen doet om zich te integreren in de Griekse samenleving, door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren, zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen.

Zoals in overweging 41 van de Kwalificatierichtlijn wordt benadrukt: *“Om ervoor te zorgen dat personen die internationale bescherming genieten beter daadwerkelijk gebruik kunnen maken van de in deze richtlijn beschreven rechten en voordelen, moet rekening worden gehouden met hun speciale behoeften en met de specifieke integratieproblemen waarmee zij worden geconfronteerd. Het rekening houden met dergelijke zaken moet normalerwijze niet resulteren in een gunstigere behandeling dan voor de eigen onderdanen, zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheid voor de lidstaten om gunstiger normen vast te stellen of te handhaven.”* Verder wordt in overweging 48 van de Kwalificatierichtlijn gesteld dat ook rekening moet worden gehouden met *“de ontwikkeling van de arbeidsmarkt in de lidstaten alsook met de ontwikkeling van de gemeenschappelijke basisbeginselen op het vlak van integratie”*. In dit verband wordt aangestipt dat de socio-economische moeilijkheden of perspectieven ook voor de Griekse onderdanen problematisch en complex kunnen zijn op het vlak van bijvoorbeeld huisvesting of tewerkstelling.

Indien de ADET is vervallen, zijn ook de AFM en de AMKA niet langer geldig. Er kan van een statushouder redelijkerwijze worden verwacht dat hij de nodige stappen onderneemt om zijn ADET te verlengen.

Zoals hierboven gesteld, kan een statushouder die zijn ADET wil verlengen, worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen.

De Raad benadrukt dat waar het Unierecht bepaalde rechten verbindt aan de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus, deze slechts uitwerking kunnen krijgen indien een statushouder er ook daadwerkelijk aanspraak op kan maken. Lidstaten kunnen daarbij van statushouders verlangen dat zij voldoen aan een aantal administratieve vereisten, voor zover deze vereisten in overeenstemming zijn met de Kwalificatierichtlijn en deze het voor statushouders in de praktijk niet zeer moeilijk of nagenoeg onmogelijk maken om de door het Unierecht gewaarborgde rechten en voordelen uit te oefenen. Het is bijgevolg niet per definitie onredelijk om van statushouders te verlangen dat zij zich na de verlening van hun beschermingsstatus of na het verstrijken van de verblijfsvergunning die hen op die grond werd afgeleverd, tot de bevoegde diensten wenden en administratieve formaliteiten vervullen zolang dit niet tot gevolg heeft dat hen *de facto* de toegang tot hun socio-economische rechten als statushouders wordt ontzegd.

Hierboven werd reeds besloten op basis van de analyse van de beschikbare landeninformatie dat, wat de individuele omstandigheden van statushouders betreft, de recente wetswijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen voor statushouders wiens ADET is verstrekt deze toegang in sommige gevallen zelfs lijken te verhinderen.

De vaststelling dat verzoeker als statushouder voor zijn vertrek uit Griekenland zich niet in een situatie van verregaande materiële deprivatie bevond, sluit niet uit dat er actueel een ernstig risico daartoe aannemelijk wordt gemaakt. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie volgt immers dat de beoordeling of de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest, zich niet kan beperken tot een loutere evaluatie van elementen en feiten uit het verleden, maar ook een toekomstgerichte beoordeling vereist van het risico om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen.

In casu dient te worden opgemerkt dat volgens de informatie verstrekt door de Griekse autoriteiten verzoeker een verzoek om internationale bescherming indiende in Griekenland op 23 januari 2020. Zoals reeds aangehaald wordt aan personen die hun verzoek om internationale bescherming indienen na 31 december 2020 automatisch een AFM nummer toegekend, waarvan de gegevens vervolgens na een toekenning van een internationale bescherming dienen te worden geactualiseerd door de verzoeker bij de bevoegde diensten. Vermits verzoeker voor deze datum een verzoek om internationale bescherming indiende in Griekenland was de regeling waarbij automatisch een AFM wordt toegekend bij de indiening van het verzoek nog niet van toepassing. Verzoeker verklaarde zowel bij de Dienst Vreemdelingenzaken als bij het CGVS dat hij niet over een AMKA en AFM beschikte (NPO, p. 16, 17). Volgens de beschikbare landeninformatie kunnen statushouders die over een geldige ADET beschikken maar geen AFM hebben dit aanvragen. Zoals reeds aangehaald kunnen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, een AFM-nummer aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit en kan ook een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd, wat een certificaat van een opvanglocatie, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder kan zijn. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. In elk geval is, om een dergelijke aanvraag te doen voor personen die voor 31 december 2020 hun verzoek hebben ingediend, zoals verzoeker, het bezit van een geldige ADET vereist. Verzoeker zal dus hoe dan ook eerst de procedure moeten doorlopen om zijn ADET te hernieuwen en een adresbewijs moeten kunnen voorleggen alvorens een AFM te kunnen aanvragen. De omstandigheid dat verzoeker zijn verzoek om internationale bescherming indiende voor 31 december 2020 lijkt gelet op de landeninformatie die door beide partijen werd bijgebracht, voor verzoeker als terugkerende statushouder wiens ADET niet langer geldig is, bijkomende administratieve obstakels te creëren die de toegang tot de rechten en voordelen verbonden aan zijn vluchtelingenstatus in Griekenland, verder bemoeilijken en hypothekeren.

Verzoeker verklaarde ook geen AMKA te hebben gehad in Griekenland. Verzoeker verkreeg de vluchtelingenstatus in 2020 en dus ruim voor de inwerkingtreding van de nieuwe AMKA wetgeving volgens dewelke de AMKA inactief wordt afgegeven en de geldigheid van de AMKA automatisch verstrijkt van zodra de ADET niet langer geldig is.

Artikel 15 van de AMKA verordening getiteld "Control of already issued AMKA bepaalt "1. *I.D.I.K.A. S.A. adds markings to those already issued at the time of entry into force of this A.M.K.A., in order to carry out the*

checks referred to in paragraph 2. These AMKA are initially marked as active. 2. I.D.I.K.A. S.A. utilizing, among other things, the interoperabilities provided for in article 14 and any collaborations or exchange of files with other public services, proceeds with a gradual deactivation of the A.M.K.A. which have been issued before the entry into force of the present law and which meet the deactivation criteria set out herein.

Hieruit volgt dat hoewel de reeds uitgegeven AMKA voor de inwerkingtreding van de AMKA verordening initieel wordt gemarkeerd als actief, gradueel wordt overgegaan tot deactivering AMKA uitgegeven voor de inwerkingtreding van de AMKA wet die voldoen aan de deactivering criteria, waaronder het verstrijken van de ADET maar ook het niet langer legaal op het grondgebied verblijven, geen toegang hebben tot de arbeidsmarkt en niet langer daadwerkelijk verblijven in het land (artikel 7, 1 en 2 AMKA-verordening).

Uit dit alles volgt dat van zodra de verblijfsvergunning is verstreken, wat het geval is voor verzoeker, zowel de AMKA als de AFM niet langer geldig zijn, ook al verkreeg verzoeker de vluchtelingenstatus voor de inwerkingtreding van de nieuwe AMKA-wet, en dat al deze documenten noodzakelijk zijn om daadwerkelijk toegang te krijgen tot de reguliere arbeidsmarkt, woningmarkt en andere dan spoedeisende gezondheidszorg.

Zoals reeds aangehaald, getuigt de landeninformatie van een nog steeds zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen, waarbij in 40% van de gevallen een wachttijd geldt van meer dan zes maanden. Gelet op de laatste cijfers, kan niet worden uitgesloten dat verzoeker bij terugkeer naar Griekenland te maken kan krijgen met een wachttijd van langer dan zes maanden voor het verlengen van zijn ADET, wat cruciaal is om als statushouder in Griekenland daadwerkelijk toegang te krijgen tot de rechten en voordelen verbonden aan de daar verleende internationale bescherming, waaronder toegang tot de legale arbeidsmarkt. Zoals hierboven toegelicht is een geldige ADET, AMKA en AFM immers nodig om op legale wijze te kunnen werken en om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, en moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een AMKA alsook een bankrekening. Verzoeker voldoet minstens niet aan de voorwaarden van een geldige ADET, AFM en AMKA.

In de mate dat de commissaris-generaal in haar aanvullende nota's stelt dat verschillende administratieve rechtbanken, waaronder Duitse en Zwitserse administratieve rechtbanken, in talrijke uitspraken geoordeeld hebben dat verzoekers zonder ernstige gezondheidsproblemen die in staat zijn om te werken, over het algemeen gevrijwaard zijn van de risico's die inherent zijn aan de tekortkomingen van het Griekse systeem en dat in deze rechtspraak wordt geduid dat een loutere verwijzing naar moeilijke opvang- en levensomstandigheden in Griekenland, ook voor gezinnen met minderjarige kinderen, niet voldoende is om te oordelen dat er sprake zou zijn van een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, wijst de Raad er vooreerst op dat precedentenwerking in de continentale rechtstraditie niet wordt aanvaard en dat deze uitspraken ook niet verder concreet worden toegelicht. Bovendien werd hierboven reeds vastgesteld dat *in casu* verzoeker geen geldige ADET, AMKA en AFM heeft en dat uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat statushouders in Griekenland zonder deze documenten niet legaal kunnen werken in Griekenland zodat zelfs al heeft verzoeker geen ernstige gezondheidsproblemen en is hij in staat te werken, hij gedurende een potentieel lange periode aangewezen zal zijn op de informele economie, wat betreft het verwerven van een inkomen via arbeid.

De Raad stelt vast dat het arrest van het *Bundesverwaltungsgericht* van 16 april 2025 vermeld in de aanvullende nota van de commissaris-generaal van 11 december 2025 erkent dat de arbeidsverhoudingen in de Griekse schaduw economie worden omschreven als precair en uitbuitend, maar dat het geen bezwaar maakt tegen slechte arbeidsomstandigheden en lange werktijden gecombineerd met ontoereikende lonen gedurende de wachtperiode die nodig is om toegang te krijgen tot de legale arbeidsmarkt. De Raad acht zulke redenering te verregaand. Een cumulatie van deze elementen kan leiden tot situaties die de grenzen van menswaardige arbeid overschrijden en eerder kenmerken vertonen van moderne slavernij.

In de aanvullende nota's van de commissaris-generaal wordt geen enkele evaluatie gemaakt van de risico's die mogelijk verbonden zijn aan werken in de informele economie in Griekenland.

Verder laat de beschikbare landeninformatie de Raad evenmin toe het bestaan van dergelijk risico voor statushouders die zich tot de "*ondergrondse economie*" wenden concreet te evalueren. Zo bevat het rechtsplegingsdossier geen, minstens onvoldoende, informatie over de Griekse arbeidsregelgeving en het sociaal strafrecht, alsook over de Griekse (informele) economie en de werkomstandigheden in de Griekse informele economie. Bijgevolg kan de Raad niet nagaan of in het *in casu* mogelijk en redelijk is om van een statushouder te verwachten dat hij bij terugkeer naar Griekenland, tijdens de wachtperiode die nodig is om zijn ADET en andere documenten te verlengen, werk vindt in de Griekse informele economie. Daarbij rijst de vraag of de overheidsinstanties of rechtscolleges redelijkerwijze aan een verzoeker uitdrukkelijk mogen vragen om een handeling te stellen die mogelijk onwettig is en/of waarmee hij zich kan blootstellen aan strafrechtelijke vervolging. Wat er ook van zij, bij gebrek aan informatie over de Griekse arbeidsregelgeving

en het sociaal strafrecht, alsook de toepassing ervan in de praktijk, kan niet worden vastgesteld en is de Raad in de huidige stand van zaken dus ook niet overtuigd dat verzoeker geen risico loopt te worden gesanctioneerd indien hij aldaar werkt in de informele economie.

In de bestreden beslissing en ter terechtzitting door de vertegenwoordigster van de commissaris-generaal wordt geargumenteed dat verzoeker zelfredzaam is en over voldoende middelen beschikt om zich staande te houden in Griekenland aangezien hij op de steun van familieleden kon rekenen voor zijn komst naar België. In de mate dat uit verzoekers verklaringen blijkt dat hij familie heeft in België en Zweden en dat hij financiële steun kreeg, blijkt uit zijn verklaringen voornamelijk dat dit betrekking had op de financiering van zijn vertrek uit Gaza en zijn reis naar België (NPO, p. 12). In zoverre de commissaris-generaal verwijst naar de mogelijkheid om financiële steun te krijgen van familieleden en het beschikken over eigen (financiële) middelen om de mogelijk lange wachtperiode voor het verkrijgen van de ADET, AFM en AMKA gedurende dewelke verzoeker niet op een legale wijze een inkomen uit arbeid kan verkrijgen als statushouder wiens ADET is verstreken, te overbruggen kan dit in de huidige stand van zaken niet worden onderschreven. Er kan aangenomen worden dat voor deze familieleden de ondersteuning van familieleden of vrienden die zich nog in Gaza bevinden, prioritair zal zijn, voor zover deze familieleden daar actueel nog toe in staat zouden zijn. Voorts kan uit verzoekers verklaringen weliswaar blijken dat hij er in 2019 of 2020 in slaagde om 3000 dollar bij elkaar te krijgen voor zijn reis uit Gaza, maar hieruit kan gelet op de dramatische ontwikkelingen in Gaza na oktober 2023 en de uiterst precaire economische en humanitaire situatie waarin de inwoners van Gaza zich momenteel bevinden, niet automatisch worden afgeleid dat hij vijf jaar later nog steeds financiële steun van zijn familiaal netwerk zou kunnen verkrijgen. Hetzelfde geldt voor de verwijzing naar het gegeven dat verzoeker tijdens zijn verblijf in Griekenland kon rekenen op de steun van andere Gazanen. Zelfs indien geloof zou worden gehecht aan verzoekers verklaring dat hij tot juni 2023 in Griekenland verbleef, dan nog is ondertussen teveel tijd verstreken om zonder verder onderzoek zonder meer aan te nemen dat hij nog steeds op de hulp van deze personen zou kunnen rekenen. Dit is des te meer het geval indien de stelling van de commissaris-generaal, met name dat hij geen drie en een half jaar in Griekenland zou hebben verbleven, wordt gevolgd. Ook op basis van de verklaring van verzoeker dat hij momenteel als glazenwasser werkt in België, kan niet zonder meer worden aangenomen dat hij de nodige financiële reserve zou hebben opgebouwd om een mogelijk zeer lange periode in afwachting van een geldige ADET te overbruggen. Verzoeker werd door de commissaris-generaal gehoord 6 januari 2025. Er kan zonder actuele evaluatie van verzoekers individuele omstandigheden niet zonder meer vanuit worden gegaan dat verzoeker wiens ADET is verstreken, in geval van terugkeer naar Griekenland financiële ondersteuning zal kunnen genieten van zijn in België verblijvende familieleden of zonder meer aangenomen worden dat hij met dergelijke ondersteuning of op basis van zijn werk in België in staat zal zijn om, gedurende een mogelijk lange periode in afwachting van het bekomen van de vereiste documenten om legaal te kunnen werken, in zijn elementaire behoeften te voorzien en dat hij daarbij niet een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht zal komen.

De Raad wijst er volledigheidshalve nog op dat in bestreden beslissing benadrukt wordt dat het gebrek aan een geldige verblijfsvergunning en de stappen die hij hieromtrent zou dienen te ondernemen het logische gevolg is van zijn persoonlijke beslissing om Griekenland te verlaten zonder dat hij ten overstaan van Griekenland een schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest kan doen gelden en dat de eventuele moeilijkheden die hij bij terugkeer naar Griekenland kan ondervinden niet kunnen worden beschouwd als buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om.

In zijn arrest nr. 341 504 van 20 februari 2026 eveneens uitgesproken in Verenigde Kamers heeft de Raad, na te hebben vastgesteld dat de commissaris-generaal impliciet afstand doet van het zeer gelijkaardig geformuleerd motief in de bestreden beslissing, het eerder door de Raad in een arrest van 22 januari 2024 in Verenigde Kamers aangenomen standpunt gehandhaafd dat *“ongeacht enige eigen wil en persoonlijke doelbewuste keuze dan wel eigen handelingen of gedragingen, rekening moet worden gehouden met objectieve elementen die niet worden betwist en dat in het kader van een toekomstgerichte beoordeling moet worden nagegaan of verzoeker bij terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften”*. Geen van beide partijen brengen elementen aan die tot een herziening van dit standpunt nopen.

Gelet op het geheel van de voorliggende elementen, - met name (i) de actuele en nieuwe landeninformatie die bevestigt dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder moeilijk is, mede omwille van een evolutie naar toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland en met name de bureaucratische moeilijkheden waarmee terugkerende statushouders kunnen worden geconfronteerd om een ADET, waarvan de geldigheidsduur is verstreken, te verlengen, hun AFM te actualiseren en hun AMKA te (her)activeren en te reactiveren, rekening houdend met de nieuwe AMKA-verordening, (ii) het gegeven dat de Griekse verblijfsvergunning van verzoeker is verstreken en hij zijn verzoek om internationale bescherming indiende voor 31 december 2020; (iv) de administratieve obstakels waarmee hij kan worden geconfronteerd, zoals de lange wachttijden bij het

verlengen van zijn Griekse verblijfsdocument en het gebrek aan toegang tot gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en sociale voorzieningen zonder een geldig verblijfsdocument; (v) het feit dat in de huidige stand van zaken niet afdoende kan worden vastgesteld dat verzoeker over voldoende middelen, een netwerk of andere ondersteuning beschikt die hem in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijk lange periode voor de verlenging van zijn verblijfsvergunning te overbruggen en afdoende het hoofd te bieden aan de moeilijkheden bij terugkeer wat betreft toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting en gezondheidszorg in de periode nodig om de vereiste documenten daartoe te bekomen en zijn ADET te verlengen, dringt zich een verder en gedegen onderzoek op naar de door verzoeker aangevoerde elementen die hem desgevallend zouden (kunnen) verhinderen om zijn rechten afdoende te doen gelden, verbonden aan zijn vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland, en/of waardoor hij zou kunnen worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest.

Op basis van het voorgaande kan in deze stand van zaken immers niet worden uitgesloten dat verzoeker, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, kan terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest.

Er dringt zich een verder en gedegen onderzoek op naar de door verzoeker aangevoerde elementen die hem desgevallend zouden (kunnen) verhinderen om zijn rechten afdoend te doen gelden, verbonden aan zijn vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland, en/of waardoor hij zou kunnen worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest.

De specifieke situatie van verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland moet bijgevolg nader en naar behoren worden geanalyseerd.

Zoals reeds aangehaald blijkt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 54).

4.9. Gelet op bovenstaande vaststellingen oordeelt de Raad dat in de huidige stand van zaken niet kan worden besloten dat de voorwaarden voor de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° lid van de Vreemdelingenwet zijn vervuld.

4.10. Gelet op wat voorafgaat, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere onderzoeksbevoegdheid, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1°, van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen. Bijgevolg moet de bestreden beslissing worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 25 februari 2025 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op elf juni tweeduizend zesentwintig door:

K. POLLET, wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken

A.-M. DE WEERDT, griffier.

De griffier, De voorzitter,

A.-M. DE WEERDT K. POLLET